Culture & Creativity
EU-Eastern Partnership Programme

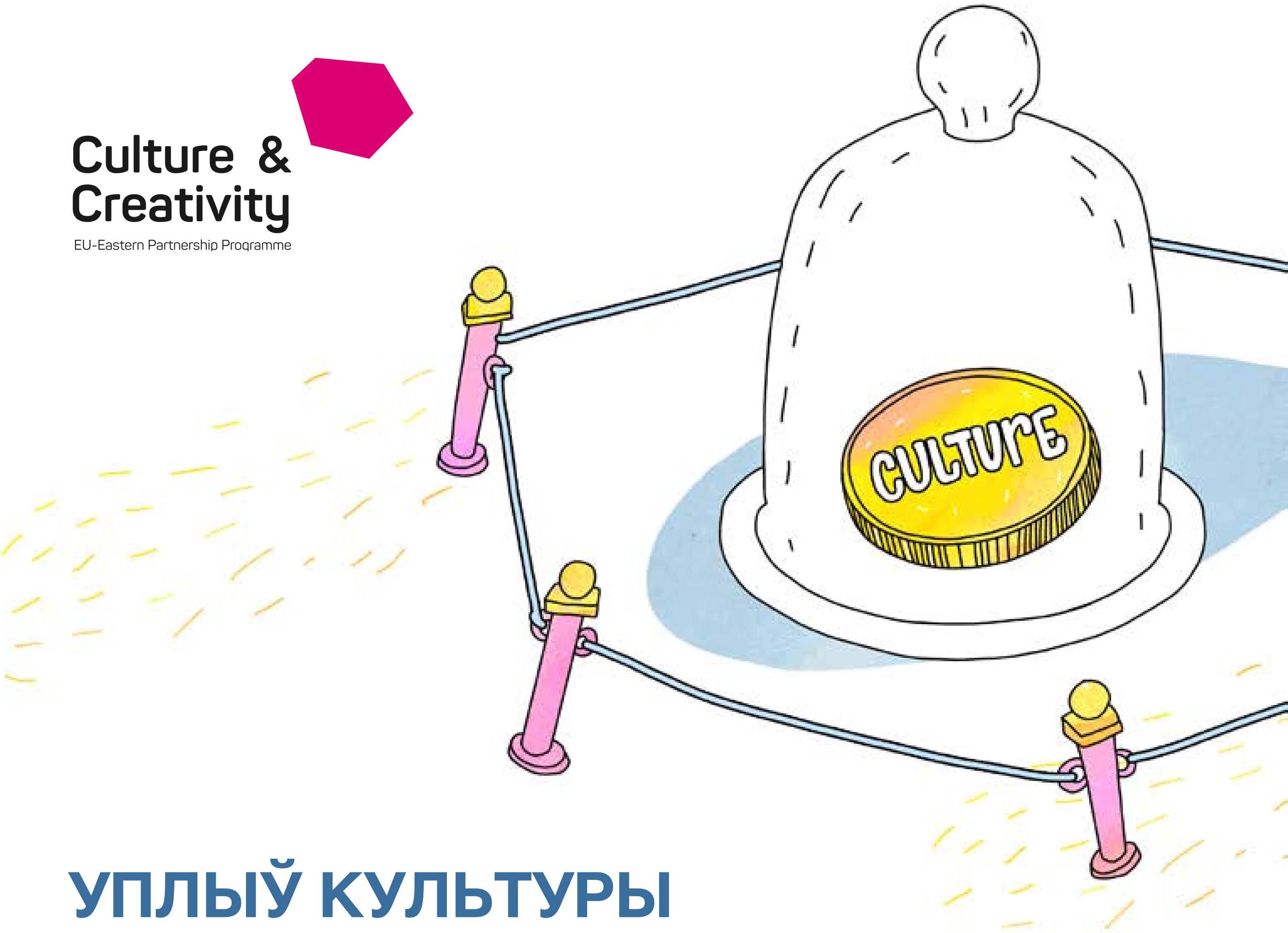

УПЛЫЎ КУЛЬТУРЫ НА ЭКАНАМІЧНАЕ РАЗВІЦЦЁ

Стварэнне нарматыўна-прававой базы для развіцця культурных індустрый і крэатыўнай эканомікі

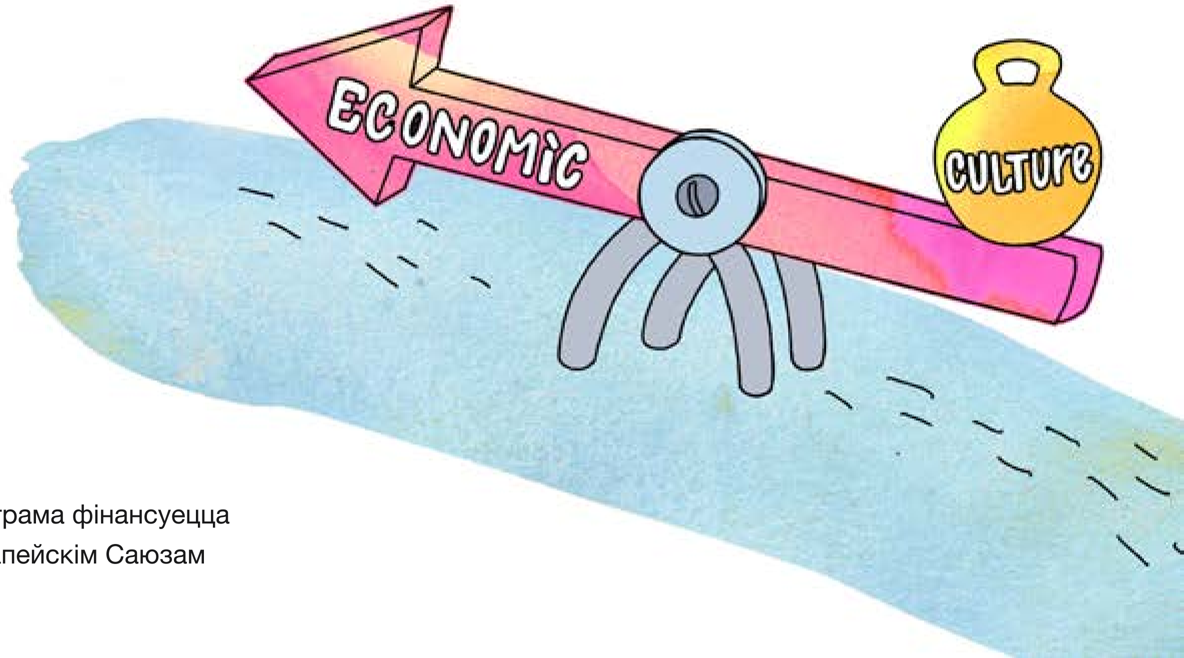

Праграма фінансуецца
Еўрапейскім Саюзам

Уводзіны

Уплыў індустрыі культуры і крэатыўных індустрый (ІКТ)[1] на эканамічнае развіццё прызнана чыноўнікамі палітыкамі ва ўсім свеце. Згодна з апошняй справаздачай ЮНЕСКА «Культурныя часы: першая глабальная карта індустрыі культуры і творчасці», у 2013 годзе ККІ прынеслі 2 250 мільярдаў долараў ЗША і забяспечылі занятасць 29,5 мільёна чалавек ва ўсім свеце. Еўропа з'яўляецца другім па велічыні рынкам ККІ, які генерыруе даходы ў памеры 709 млрд дол. ЗША (32% сусветнага даходу) і які стварае 7,7 млн працоўных месцаў (26% ад агульнай колькасці працоўных месцаў у ККІ). У адной толькі Вялікабрытаніі ВДК (валавы дабаўлены кошт) крэатыўных галін у 2014 годзе склаў 111,6 млрд дол. ЗША, г. зн. 5,2% ад усёй эканомікі краіны. Уражлівыя вынікі Вялікабрытаніі ў плане развіцця ККІ невыпадковыя. Вялікабрытанія з'яўляецца адным з еўрапейскіх лідэраў у галінах ККІ: у іх працуе 7,58% занятага насельніцтва ў параўнанні з 5,21% у Еўропе ў цэлым (2011-2013 гг.)[2]. Гэтага выніку немагчыма было б дасягнуць без больш чым 60-гадовага вопыту паспяховых дзяржаўных інвестыцый у мастацтва, якія заклалі трывалую аснову ў развіццё больш шырокіх крэатыўных галін.

> ***Брытанскія дызайнеры, музыканты і рэжысёры сваім творчым талентам вывелі Вялікабрытанію на лідзіруючыя пазіцыі ў свеце. Яны таксама граюць значную ролю ў аднаўленні нашай эканомікі. Крэатыўныя індустрыі Вялікабрытаніі штогод прыносяць 94,2 млрд дол. ЗША (2012 г.) і ствараюць 1,71 млн працоўных месцаў, што ў чатыры разы больш, чым насельніцтва Манчэстэра. Мы хочам, каб гэты сектар працягваў квітнець, і таму вельмі важна, каб урад і ККІ працягвалі сумесна працаваць над стварэннем належных умоў для развіцця крэатыўных індустрый і натхнялі маладых людзей ісці па слядах мноства цяжкавагавікоў творчасці, народжаных Брытаніяй.***
>
> *— Вінс Кейбл (Vince Cable), былы міністр па справах бізнэсу і прадпрымальніцтва Вялікабрытаніі*

Разуменне ролі і спецыфікі ККІ чыноўнікамі, адказнымі за распрацоўку нарматыўна-прававой базы ў гэтай сферы, стварэнне доўгатэрміновых стратэгій развіцця на аснове фактычных дадзеных і актыўная дзяржаўная фінансавая падтрымка маюць ключавое значэнне з пункту гледжання інвеставання і падтрымкі росту ККІ і ўсёй крэатыўнай эканомікі. Адна з асноўных задач – гэта доступ да фінансавання, які застаецца адной з самых вострых праблем для прадстаўнікоў ККІ. Гэта звязана з самой прыродай ККІ, якая вызначаецца наступнымі фактарамі:

- Асяроддзе, якое хутка змяняецца, характарызуецца новымі тэхналогіямі, глабалізацыяй і нематэрыяльнай прадукцыяй. Гэтыя змены ўскладняюць

---

1 *У дадзеным даследаванні аўтар спасылаецца на вызначэнні, прапанаваныя Дэпартаментам урада Вялікабрытаніі па пытаннях культуры, СМІ і спорту (DCMS): «ККІ ўключаюць у сябе галіны, якія бяруць пачатак у індывідуальнай творчасці, майстэрстве і таленце, і якія маюць патэнцыял для стварэння матэрыяльных выгод і новых працоўных месцаў шляхам вытворчасці і эксплуатацыі інтэлектуальнай уласнасці». Крэатыўныя індустрыі ўключаюць трынаццаць падіндустрый, а менавіта: рэклама, архітэктура, рынак твораў мастацтва і антыкварыяту, рамёствы і прыкладное мастацтва, дызайн, мода, кіно і відэа, інтэрактыўнае забаўляльнае праграмнае забеспячэнне, музыка, выканаўчыя віды мастацтва, выдавецкая справа, праграмнае забеспячэнне і камп'ютэрныя гульні, тэлебачанне і радыё.*

2 *Нацыянальны фонд падтрымкі навукі, тэхналогій і мастацтваў (NESTA), «Занятасць у крэатыўных галінах ЕС і Вялікабрытаніі. Параўнальны аналіз»*

аналіз бізнэс-мадэлі ККІ ў банкаўскім сектары.

- Бізнэс-мадэлі, часта з'яўляюцца вынікам міжгаліновага супрацоўніцтва. Тым не менш, стратэгіі галіновага развіцця па-ранейшаму разрознены і не выходзяць за межы самой галіны, абмяжоўваючы тым самым магчымае ўзаемадзеянне і спадарожнае ўздзеянне.
- Пераважная большасць суб'ектаў індустрыі – гэта малы і сярэдні бізнэс, часта з інавацыйнымі бізнэс-мадэлямі, аднак без фінансавых сродкаў[3].

Яшчэ адна праблема звязана са зборам дадзеных і, такім чынам, адсутнасцю дакладных паказчыкаў фактычнага ўплыву ККІ на эканоміку, што яшчэ больш абмяжоўвае гатоўнасць спонсараў прызнаць увесь іх патэнцыял. Як падкрэслівалася ў апошнім дакладзе кансалтынгавага агенцтва па пытаннях культурных індустрый КЕА «Эканамічная ацэнка мэтазгоднасці збору і аналізу дадзеных у культурных і крэатыўных індустрыях у ЕС», ККІ па-ранейшаму шмат у чым недаацэньваюцца, паколькі канчатковы вынік іх дзейнасці часта з’яўляецца неад’емнай часткай вырабляемай прадукцыі (дызайн) або лічбавых паслуг (мабільныя прыкладанні, платформы, якія прадстаўляюць доступ да крэатыўнага кантэнту, напрыклад, музыцы, фільмам або гульняў), і прафесіяналы і дробныя прадпрымальнікі ў сферы ККІ часцяком не ўлічваюцца ў афіцыйнай статыстыцы ў выніку праектнай прыроды іх дзейнасці і міжгаліновага супрацоўніцтва. Акрамя таго, міжнародныя класіфікатары не прыстасаваны для ўліку ККІ і іх неахопнага ўкладу ў інавацыі, сацыяльны капітал і нематэрыяльную эканоміку[4].

Нягледзячы на наяўную патрэбу ў больш дасканалых аналітычных сродках, чыноўнікі ўсё ж часам усведамляюць, што падтрымка ККІ і, такім чынам, развіццё крэатыўнай эканомікі – гэта неабходная ўмова паспяховай канкурэнцыі на сусветных рынках. Варта адзначыць, што развіццё ККІ падтрымліваецца таксама і на рэгіянальным узроўні. У рамках праграмы ЕС «Крэатыўная Еўропа» (2014-2020 гг.), а таксама ў кантэксце абмежаванага доступу да фінансавання для ККІ, Еўрапейская камісія прапанавала ККІ крэдытную лінію і выдзеліла 121 млн еўра ў якасці фінансавага механізму, які выступае як страхоўка для фінансавых пасрэднікаў (напрыклад, банкаў), якія прапануюць фінансаванне ініцыятыў сектара культуры і творчасці. Як чакаецца, праграма дазволіць прыцягнуць 600 млн еўра ў выглядзе крэдытаў і іншых фінансавых прадуктаў за кошт каталітычнага эфекту. Акрамя таго, для фінансавых пасрэднікаў будзе забяспечана навучанне, якое дапаможа ім лепш разумець патрэбы праектаў у сферы культуры і творчасці, што дазволіць умацаваць іх узаемадзеянне з гэтымі галінамі[5].

3 *«ПрайсУотэрхаусКуперс» (PwC) «Крэатыўныя індустрыі. Аналіз базавых умоў асобных індустрый, якія маюць значэнне для развіцця кластараў міжнароднага класа»*

4 *«КЕА», даклад «Эканамічная ацэнка мэтазгоднасці збору і аналізу дадзеных у культурных і крэатыўных індустрыях у ЕС», http://www.keanet.eu/wp-content/uploads/CCS-Stats-Study_final-30092015.pdf?4f4eb7*

5 https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/cross-sector/guarantee-facility_en

ПРЫКЛАД № 1

Аўстралія крэатыўная – нацыянальная стратэгія падтрымкі і развіцця ККІ

Агульная інфармацыя

Першая афіцыйна распрацаваная аўстралійская праграма культурнай палітыкі «Крэатыўная нацыя» (Creative Nation) была запушчана ў 1994 годзе. У дакладзе падкрэсліваецца важнасць культуры для нацыянальнай самасвядомасці, а сама культура вызначаецца ў больш шырокім, чым раней сэнсе і ўключае ў сябе, у прыватнасці, кіно, радыё, бібліятэкі і многае іншае. У ім таксама падкрэсліваецца эканамічны патэнцыял культурнай дзейнасці і мастацтва:

«Гэта культурная палітыка адначасова і эканамічная. Культура стварае багацце. Нашы культурныя індустрыі, у шырокім разуменні гэтага тэрміна, генеруюць 13 млрд дол. у год. Культура стварае працоўныя месцы. Каля 336 тыс аўстралійцаў заняты ў галінах, звязаных з культурай. Культура стварае дадатковыя эканамічныя перавагі, уносіць істотны ўклад у інавацыі, маркетынг і дызайн. Гэта знак адрознення нашай прамысловасці. Узровень нашай крэатыўнасці ў значнай ступені вызначае нашу здольнасць адаптавацца да эканамічных патрабаванняў часу. Культура з’яўляецца каштоўным артыкулам экспарту сама па сабе і істотным дадаткам да экспарту іншых тавараў. Яна прыцягвае турыстаў і студэнтаў. Культура мае ключавое значэнне для нашага эканамічнага поспеху»[6]

Амаль праз 20 гадоў, у 2013 годзе, грамадскасці быў прадстаўлены яшчэ адзін федэральны стратэгічны дакумент пад назвай «Аўстралія крэатыўная» (Creative Australia). Абноўленая стратэгія ККІ ідзе па шляху, зададзенаму папярэдняй палітыкай, і ў той жа час у поўнай меры ўлічвае ўплыў, які «Крэатыўная нацыя» аказала на развіццё ККІ Аўстраліі.

> ***Падтрымліваючы «Аўстралію крэатыўную», я хацела б выказаць сваю непахісную веру ў мужчын і жанчын, якія складаюць крэатыўны сектар нашай краіны. Іх дзёрзкія задумы і фантазія, імкненне да дасканаласці, іх творчы дух і гатоўнасць дзяліцца з намі сваім дарам унесла вялікі ўклад у фарміраванне і прагрэс аўстралійскага грамадства. Я шчыра спадзяюся, што гэтая праграма будзе падтрымліваць іх выдатную працу і забяспечваць высокі ўзровень творчасці ў Аўстраліі – настолькі ўсёабдымнага і спелага сёння, - які застанецца крыніцай натхнення для Аўстраліі і ўсяго свету.***
>
> *— Джулія Гілард (Julia Gillard), былы прэм'ер-міністр Аўстраліі*

---

6 *Стратэгія «Крэатыўная нацыя»*
http://pandora.nla.gov.au/pan/21336/20031011-0000/www.nla.gov.au/creative.nation/contents.html

Факты і лічбы

- З 2006 года колькасць працоўных месцаў у ККІ Аўстраліі павялічылася на 70 тыс, дасягнуўшы 531 тыс у 2011 годзе, г. зн. 5,3% ад агульнай колькасці ўсяго занятага насельніцтва.
- У перыяд з 2008 па 2009 гг. ККІ прынеслі ў эканоміку краіны 90,19 млрд дол. Іх доля ў ВУП складае амаль 45,89 млрд дол., а ў экспарце дасягае за 3,2 млрд. дол штогод.
- У 2011 годзе ў ККІ налічвалася 123 тыс прадпрыемстваў.
- Стратэгія «Аўстраліі крэатыўнай» у значнай ступені залежыць ад партнёрскіх адносін паміж установамі, дзяржаўнымі, тэрытарыяльнымі і мясцовымі органамі ўлады, камерцыйнымі і некамерцыйнымі прадпрыемствамі, навучальнымі ўстановамі, а таксама мастакамі, філантропамі, настаўнікамі і грамадскімі групамі.

Задачы і праблемы

Праграма «Аўстралія крэатыўная» ставіць перад сабой пяць аднолькава важных і ўзаемазвязаных мэт:

- умацоўваць патэнцыял культурнага сектара, так каб той уносіў свой пасільны ўклад у жыццё краіны, дабрабыт насельніцтва і эканоміку;
- забяспечыць росквіт аўстралійскай творчасці і крэатыўнасці ў лічбавым XXI стагоддзі за кошт падтрымкі інавацый, распрацоўкі новага крэатыўнага кантэнту, напрацоўкі ведаў і развіцця крэатыўных галін;
- прызнаваць, шанаваць і праслаўляць цэнтральнае месца культур абарыгенаў і жыхароў астравоў Торэсава праліва ва ўнікальнасці аўстралійскай самасвядомасці.
- забяспечыць адлюстраванне ў стратэгіях дзяржаўнай падтрымкі сацыякультурнай разнастайнасці Аўстраліі, а таксама таго, што ўсе грамадзяне, дзе б яны ні жылі, незалежна ад іх паходжання або матэрыяльнага становішча, маюць права фарміраваць культурную ідэнтычнасць Аўстраліі і яе самавыяўленне;
- падтрымліваць выдатнае майстэрства і асаблівую ролю мастакоў і іх творчых партнёраў у якасці крыніцы арыгінальных прац і ідэй, у прыватнасці, якія раскрываюць аўстралійскую культуру[7].

Варта заўважыць, што праграма «Аўстралія крэатыўная» была распрацавана з улікам мноства розных залежнасцей, сувязей і ўзаемаадносін паміж рознымі зацікаўленымі бакамі. Менавіта ўрад стварыў перадумовы для змен і спрыяе дасягненню пастаўленых задач. Таксама варта адзначыць, што новая праграма распрацоўвалася ў рамках шырокага абмеркавання ў аўстралійскім грамадстве.

---

7 *Даклад па праграме «Аўстралія крэатыўная»,* *http://creativeaustralia.arts.gov.au/assets/Creative-Australia-PDF-20130417.pdf*

Вынікі і ўплыў

У аснову стратэгічных рамак для выканання праграмы «Аўстралія крэатыўная» лягло стварэнне міжсектаральнага партнёрства. Супрацоўніцтва наладжваецца на ўсіх узроўнях: паміж мастакамі і культурнымі арганізацыямі, паміж навучальнымі арганізацыямі і прамысловасцю, паміж іншымі галінамі, а таксама паміж інвестарамі, дзелавымі коламі і арганізацыямі ў сферы мастацтва. Агульная мэта і ўзаемнае разуменне бачання сталі аднымі з першых нематэрыяльных вынікаў, якія праклалі шлях да больш прамога ўздзеяння, а менавіта:

- Мадэрнізацыя фінансавання і падтрымкі. Новыя паўнамоцтвы для Савета Аўстраліі (Australia Council), кіраўнічай структуры, прадугледжаныя інвестыцыі ў памеры 75,3 млн дол. для новых праграм фінансавання дзеячаў і арганізацый у сферы мастацтва, а таксама вялікую гнуткасць у размеркаванні гэтых сродкаў.
- Падтрымка Цэнтра інавацый у крэатыўных індустрыях (Creative Industries Innovation Centre) – найбольшая за ўвесь час інвестыцыя ўрада Аўстраліі ў развіццё ККІ. З 2009 па 2015 гг. Цэнтр інавацый у крэатыўных індустрыях прадаставіў індывідуалізаваныя бізнэс-паслугі больш чым 1,5 тыс прадпрыемствам у сферы ККІ, аператыўную галіновую інфармацыю і парады па распрацоўцы дзяржаўнай палітыкі і пікавай галіновай дзейнасці.
- Поўная падтрымка «Скрынінг Аўстралія» (Screening Australia), федэральнага ўрадавага органа, адказнага за распрацоўку, вытворчасць і прасоўванне аўстралійскага мультымедыйнага кантэнту за кошт выдзялення інвестыцый у памеры 10 млн дол. для яго ўкаранення ў лічбавыя платформы, у тым ліку тэлебачанне, і 20 млн дол. для новага аўстралійскай фонду інтэрактыўных гульняў (Australian Interactive Games Fund), які будзе падтрымліваць незалежных распрацоўшчыкаў камп'ютэрных гульняў для стварэння інавацыйнага лічбавага кантэнту.
- Крэатыўнае партнёрства Аўстраліі (Creative Partnership Australia), новая кіраўнічая структура, створаная з мэтай садзейнічання фарміраванню культуры падтрымкі мастацтваў прыватным сектарам дзякуючы інвестыцыям у прафесійнае і камерцыйнае развіццё сектара мастацтваў для рэалізацыі максімальнага партнёрскага патэнцыялу і доўгатэрміновага росту праз працу з рознымі кампаніямі, арганізацыямі і філантропамі для садзейнічання наладжвання партнёрскіх адносін і заахвочвання інвестыцый у мастацтва, а таксама за кошт узгодненага фінансавання, мікракрэдытаў і праграмы краудсорсінга для дзеячаў і арганізацый у сферы мастацтва.
- Імплемэнтацыя «Нацыянальнага дагавора па пытаннях мастацтва і культуры» (National Arts and Culture Accord), пагадненне паміж аўстралійскім урадам, урадамі штатаў і тэрыторый, а таксама Аўстралійскай асацыяцыі мясцовых органаў улады (Australian Local Government Association), якая прадстаўляе мясцовыя органы ўлады, пра сумесную працу з мэтай падтрымкі культуры і мастацтва і залажэння асноў для пастаяннага супрацоўніцтва.
- Забеспячэнне рэалізацыі базавага плана дзеянняў праз новае фінансаванне ў памеры 20,8 млн дол. для падтрымкі прафесіяналаў у галі-

не мастацтва і ККІ. На элітныя навучальныя арганізацыі і праграмы, такія як ArtStart, вылучаецца 9,7 млн дол. для таго, каб выпускнікі маглі ўдасканальваць свой бізнэс; на ArtsReady - 3,4 млн для дапамогі асобам, якія шукаюць працу, выпускнікам школ, а таксама студэнтам, якія ўваходзяць у групу рызыкі у пабудове кар'еры ў галіне мастацтваў праз навучанне па месцы працы; на праграму для творчай моладзі Creative Young Stars - 8,1 млн для заахвочвання і падтрымкі творчых дасягненняў у грамадстве і навуковым асяроддзі.

- Аналіз праблем аўтарскага права пры дапамозе Аўстралійскай камісіі па рэформе заканадаўства (Australian Law Reform Commission) для забеспячэння іх адпаведнасці лічбаваму асяроддзю.

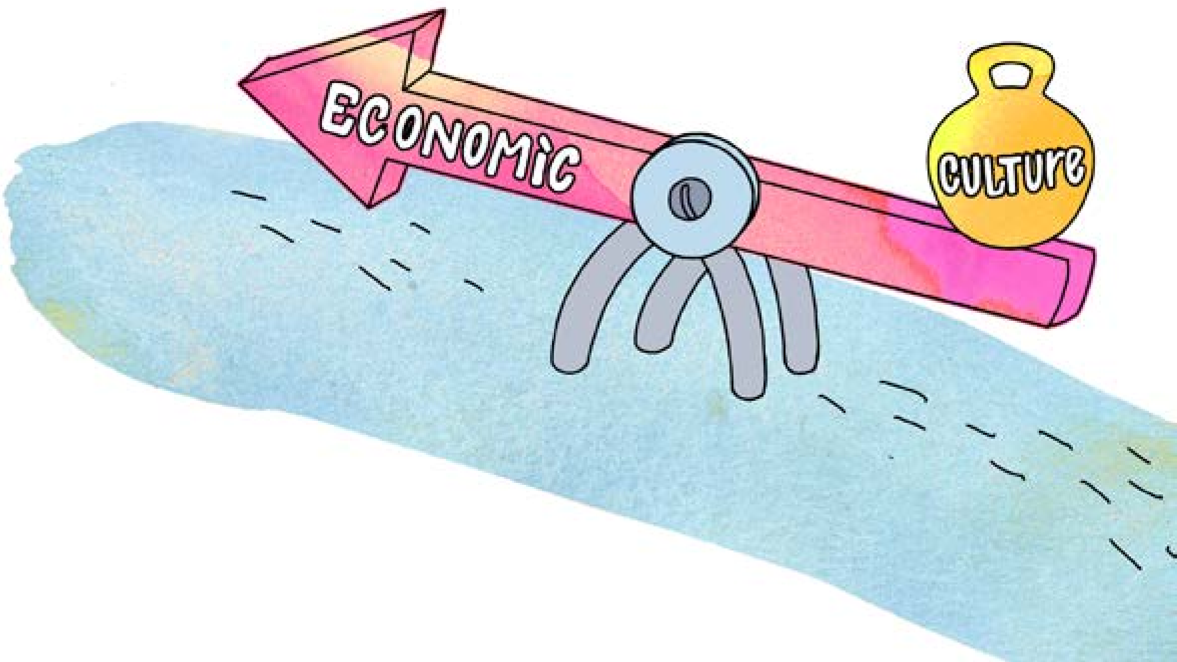

ПРЫКЛАД № 2

Платформа SEE - стратэгія падтрымкі інавацыйнага развіцця дызайну

Агульная інфармацыя

Еўрапейская платформа для абмену вопытам (Sharing Experience Europe Platform) (Платформа SEE) – гэта ініцыятыва, запушчаная ў 2005 годзе ў выглядзе праекта SEEdesign (2005-2007 гг.), і якая да 2015 года дзейнічала пад эгідай Еўрапейскай камісіі ў рамках Еўрапейскай ініцыятывы ў сферы інавацыйнага развіцця дызайну (European Design Innovation Initiative) (2012-2015 гг.). У рамках гэтай ініцыятывы Еўрапейская камісія імкнецца ўкараніць выкарыстанне дызайну для арыентаваных на карыстальніка інавацый у праграмы дзяржаўнай палітыкі і стратэгіі кампаній ва ўсіх краінах Еўрапейскага саюза. На дадзены момант, Платформа SEE уяўляе сабой сетку з 11 праектных арганізацый, якія абменьваюцца ведамі і вопытам з мэтай стварэння новага тыпу мыслення, распаўсюджвання перадавых метадаў працы і дызайну, а таксама інавацый на мясцовым, рэгіянальным і нацыянальным узроўнях. Партнёрамі праграмы з'яўляюцца Вялікабрытанія, Бельгія, Данія, Эстонія, Фінляндыя, Францыя, Ірландыя, Італія, Польшча, Славенія і Іспанія[8].

Факты і лічбы

- У Еўропе налічваецца каля 410 тыс прафесійна падрыхтаваных дызайнераў, генерыруючых гадавы абарот у 36 млрд еўра.
- Дызайн павялічвае абарот: з кожнага фунта стэрлінгаў, інвеставанага ў дызайн, прадпрыемствы могуць чакаць павелічэнне даходаў больш чым на 20 фунтаў.
- Дызайн звязаны з прыбыткам: з кожнага фунта стэрлінгаў, інвеставанага ў дызайн, прадпрыемствы могуць чакаць павелічэнне чыстага прыбытку ад асноўнай дзейнасці больш чым на 4 фунта.
- Дызайн стымулюе экспарт: з кожнага фунта стэрлінгаў, інвеставанага ў дызайн, прадпрыемствы могуць чакаць павелічэнне даходаў ад экспарту больш чым на 5 фунтаў[9].
- Да 2015 года ў адной толькі Вялікабрытаніі занятасць у дызайнерскім сектары за два гады вырасла на 17,7% (на 27 тыс працоўных месцаў), а за тры гады валавы дабаўлены кошт сектара павялічыўся на 23,8% значэння (у параўнанні з ростам на 4,2% для эканомікі Вялікабрытаніі ў цэлым).
- У 2015 годзе кошт экспартаваных дызайнерскіх і праектных паслуг у Вялікабрытаніі склаў 190 млн фунтаў стэрлінгаў (павелічэнне на 59 млн фунтаў стэрлінгаў у параўнанні з 2011 годам).

---

8 *Платформа SEE:* http://www.seeplatform.eu/aboutsee

9 *Савет па дызайну (Design Council), «Перавагі дызайну для бізнэсу»,* http://www.designcouncil.org.uk/sites/default/files/asset/document/DesignDelivers%20for%20Business%20briefing.pdf

- Прыватныя кампаніі, якія выкарыстоўваюць дызайн стратэгічна: Аўстрыя - 9%, Данія - 23%, Эстонія - 7%, Францыя - 15%, Ірландыя - 15%, і Швецыя — 22%.
- У 2014 годзе больш за 20 тыс студэнтаў навучалася ў 38 лепшых школах дызайну ў краінах ЕС: 9 школ размешчаны ў Італіі, 5 - у Францыі, 4 - у Нідэрландах, па 3 - у Даніі, Партугаліі, Швецыі і Вялікабрытаніі, па 2 - у Германіі і Іспаніі і па 1 - у Бельгіі, Чэхіі, Фінляндыі і Славеніі.

Задачы і праблемы

Дызайн вызначае не толькі тое, як рэчы выглядаюць, але таксама і тое, як яны працуюць. Дызайн стварае дабаўлены кошт і спрыяе павышэнню канкурэнтаздольнасці, росквіту і дабрабыту ў Еўропе. Мэта Платформы SEE заключаецца ў паскарэнні інтэграцыі дызайну ў стратэгіі і праграмы інавацый па ўсёй Еўропе шляхам абмену перадавым вопытам паміж суб’ектамі ў сферы дызайну і інавацый. Перад Платформай стаяць дзве асноўныя задачы:

- узаемадзейнічаць з дзяржаўнымі органамі па ўсёй Еўропе, каб падтрымаць іх у распрацоўцы, рэалізацыі і маніторынгу стратэгій і праграм;
- пераканаць шырокія колы грамадскасці ў патэнцыяле дызайну для стымулявання інавацый у невялікіх кампаніях і распрацоўкі інавацыйных рашэнняў для прадуктаў, паслуг, грамадства і дзяржаўнага сектара.

> ***Да 2020 года дызайн стане прызнаным, агульнавядомым і распазнавальным складнікам інавацыйнай палітыкі па ўсёй Еўропе.***
>
> *— Петэр Дроль (Peter Dröll), член Еўрапейскай камісіі па пытаннях даследаванняў, навукі і інавацый*

Вынікі і ўплыў

Кансорцыум ужо ўключае ў сябе больш за 800 дзяржслужачых, якія ўдзельнічаюць у тэматычных семінарах па палітыцы ў галіне дызайну, падтрымцы дызайну, дызайну паслуг, сацыяльнага дызайну і кіравання дызайнам. У выніку ўдзелу чыноўнікаў у семінарах SEE і дзейнасці партнёраў SEE, а таксама абапіраючыся на даследаванні SEE, дызайн цяпер уключылі ў праграмы нацыянальнага ўзроўню ў Даніі, Эстоніі, Фінляндыі і Грэцыі, а таксама на рэгіянальным узроўні ў Уэльсе (Вялікабрытанія), Паўднёвай Багеміі (Чэхія), Вялікім Капенгагене (Данія), Цэнтральнай Фінляндыі, Цэнтральнай Македоніі (Грэцыя), Люблянскім гарадскім рэгіёне (Славенія), у Малапольскім і Сілезскім рэгіёнах (Польшча). Акрамя ўплыву на 17 дзяржаўных стратэгічных праграм, SEE дала штуршок рэалізацыі 40 новых праграм, звязаных з дызайнам. Агульны аб’ём інвестыцый у рамках гэтых праграм склаў больш за 6,2 млн еўра.

- **80 семінараў** для распрацоўшчыкаў дзяржаўных стратэгій у сферы інавацый і кіраўнікоў праграм па ўсёй Еўропе па такіх тэмах, як дызайн, палітыка падтрымкі бізнэсу, інавацыі ў сферы паслуг, сацыяльныя інавацый і навукова-прамысловае супрацоўніцтва.

- **5 праграмных буклетаў** з рэкамендацыямі для дзяржаўных стратэгій і праграм на тэмы палітыкі па пытаннях дызайну, падтрымкі бізнэсу, інавацый у сферы паслуг, сацыяльных інавацый і навукова-прамысловага супрацоўніцтва.
- **3 маніторынгавыя штогадовыя даклады на тэму палітыкі па пытаннях дызайну (Design Policy Monitors)** для разгляду бягучых і тэндэнцый, якія ўзнікаюць у галіне палітыкі, і праграм у сферы дызайну па ўсёй Еўропе.
- **60 прэзентацый** на нарадах інавацыйнай сеткі для павышэння разумення дызайну сярод зацікаўленых асоб у сферы інавацый.
- **44 тэматычныя даследаванні,** звязаныя з дзяржаўнымі стратэгіямі і праграмамі ў сферы дызайну і інавацый для стымулявання абмену перадавым вопытам паміж рэгіёнамі.
- **6 бюлетэняў,** якія змяшчаюць навуковыя і тэматычныя даследаванні, змены ў стратэгіях і праграмах і рэсурсы з усяго свету[10].

Заключэнне

«Аўстралія крэатыўная» - гэта выдатны прыклад комплекснага падыходу да распрацоўкі дзяржаўнай стратэгіі па пытаннях ККІ шляхам стварэння агульнага бачання, якое разумеюць і якога прытрымліваюцца ключавыя гульцы, якія прадстаўляюць розныя сектары. Урад Аўстраліі заклаў асновы для запуску праграмы «Аўстралія крэатыўная» дзякуючы спалучэнню глыбокіх сектаральных і адукацыйных рэформаў, а таксама бестэрміновай праграмы інвестыцый у галіне мастацтва і культурную інфраструктуру. Для выканання стратэгічных мэт праграмы «Аўстралія крэатыўная», распрацаваных у ходзе этапу кансультацый, былі прадастаўлены найважнейшыя інвестыцыі. Распрацоўка такога складанага і ўзгодненага працэсу была гэтак жа важная, як і стадыя яго рэалізацыі – у дадатак да чаго аўстралійскія чыноўнікі выразна заявілі, што ўрад не стварае культуру, а спрыяе яе развіццю. Культура ствараецца грамадствам. Распрацоўка і рэалізацыя праграмы «Аўстралія крэатыўная» ўрадам Аўстраліі таксама з'яўляецца выдатным прыкладам выкарыстання падыходаў на аснове дызайну пры распрацоўцы палітыкі. Дзейнасць Платформы SEE можна лепш зразумець менавіта ў гэтым кантэксце. Місія SEE заключаецца не толькі ў садзейнічанні дызайну прадукцыі, але і дызайну і праектаванню працэсаў, што было прызнана Еўрапейскай камісіяй у сваім стратэгічным дакуменце ад 2013 года, «План дзеянняў ЕС для інавацый на аснове дызайну», у якім гаворыцца наступнае:

> ***«Больш сістэматычнае выкарыстанне дызайну ў якасці інструмента для арыентаваных на карыстальніка і абумоўленых рынкам інавацый ва ўсіх сектарах эканомікі, у дадатак да навукова-даследчай працы, павысіць канкурэнтаздольнасць еўрапейскіх краін».***
>
> *— «План дзеянняў ЕС для інавацый на аснове дызайну»*

Рэкамендацыі

- Распрацоўка дзяржаўных стратэгій і праграм для ККІ патрабуе актыўнай падтрымкі з боку чыноўнікаў у доўгатэрміновай перспектыве, а таксама інфраструктурнай і фінансавай падтрымкі.
- Стратэгіі на аснове ККІ маюць патрэбу ў комплексным падыходзе і разуменні розных узаемаадносін і міжгаліновых залежнасцей.
- Большасць ККІ кіраваліся інавацыямі. Іх дзейнасць праяўляецца часцей за ўсё на стыку розных сектараў, і таму іх вынікі ў большасці выпадкаў нематэрыяльныя. Гэтыя асаблівасці павінны ўлічвацца чыноўнікамі.
- Падыход, заснаваны на фактычных дадзеных; таму актуальныя сродкі вымярэння маюць ключавое значэнне для ацэнкі ўплыву ККІ на эканамічнае развіццё.
- Працэс распрацоўкі палітыкі так жа важны, як і этап яе рэалізацыі.

Дадатковыя крыніцы

«PwC», «Крэатыўныя індустрыі. Аналіз базавых умоў асобных індустрый, якія маюць значэнне для развіцця кластараў міжнароднага класа»

http://www.emergingindustries.eu/Upload/CMS/Docs/Creative_industries_FCs.pdf

«KEA», даклад «Эканамічная ацэнка мэтазгоднасці збору і аналізу дадзеных у культурных і крэатыўных індустрыях у ЕС»

http://www.keanet.eu/wp-content/uploads/CCS-Stats-Study_final-30092015.pdf?4f4eb7

Даклад па аўстралійскай стратэгіі «Крэатыўная нацыя»

http://pandora.nla.gov.au/pan/21336/20031011-0000/www.nla.gov.au/creative.nation/contents.html

Даклад па праграме «Аўстралія крэатыўная»

http://creativeaustralia.arts.gov.au/assets/Creative-Australia-PDF-20130417.pdf

Платформа SEE

http://www.seeplatform.eu/aboutsee

Савет па дызайну, «Перавагі дызайну для бізнэсу» - рэзюмэ матэрыялаў па нашай праграме «Лідэрства ў сферы дызайну» (Design Leadership) для бізнэсу

http://www.designcouncil.org.uk/sites/default/files/asset/document/DesignDelivers%20for%20Business%20briefing.pdf

«Маніторынгавы даклад на тэму палітыкі па пытаннях дызайну за 2015 г.»

http://www.seeplatform.eu/docs/SEE%20DPM%202015%20Jan.pdf

«План дзеянняў ЕС для інавацый на аснове дызайну»

http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/13203/attachments/1/translations